



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus De Officiis, Electionibus, Dignitatibus, Et
Beneficiis Ecclesiasticis**

**Coras, Jean de
Colonia Agrippina, 1596**

VD16 C 5049

Cap. 1. De collatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63394)

gna causa ecclesiæ communitio denegatur, ecclesiastici prouentus sunt meritò subtrahendi. c. pastoralis. §. fin. de appellat. gloss. Clem. fin. de poen.

29 Et si t̄ ab Episcopo moniti scortatores clerici cōcubinam non dimittunt, omnibus beneficijs priuari debent: §. necnon. de concub. pragm. & ad futura quæcunq̄e inhabiles efficiuntur. c. quæsitū. de temp. ordi. Nisi post manifestam vitæ emendationem, cum illis fuerit humaniter dispensatum. §. & nihilominus. de concub. pragm. §. 1. de pub. concub. concord. Nec ignoro, alios casus à recentioribus Petr. Rebuff. extense. in titul. de pa. possessio. num. 174. memorari, quibus clericus beneficiorum sit incapax: At ego lectorem iam expleuisse mihi videor: cum cæteri omnes, ex superioribus decidi, terminariq̄; possint: atque hæc quidem hæctenus. Valentia 17. Nouembr. 1547.

Pars quarta.

Quibus modis beneficia clericis concedantur.

Decollatione. CAP. I.

SVMMARIA.

- 1 Prouisio verbum generale.
- 2 Collatio quid.
- 3 Collatio simoniaca, nulla ipso iure.
- 4 Preces quando simoniam inducant.
- 5 Collatio sub conditione an fiat.
- 6 Collatio intra sex menses facienda.
- 7 Claustrini aclus suspecti.

8 Colla-

- 8 Collatio occultè facta, valet.
- 9 Collatio coram testibus fieri debet.
- 10 Patroni consensus in collatione necessarius.
- 11 Ordinarius collator quis.
- 12 Deuolutio ad quem fiat.
- 13 Collatio nulla an confirmetur.
- 14 Ius ad rem, & in re, quando quærat.
- 15 Institutio quid.
- 16 Inuestitura propria, & abusua.
- 17 Intrusus quis dicatur.
- 18 Signatura an ad possessionem sufficiat.
- 19 Possessio apprehenditur per signaturam.
- 20 Signatura perficit gratiam.
- 21 Gratia quando dicatur informis.
- 22 Executor quando habeat iurisdictionis exercitium.
- 23 Reg. Cancell. de non iudicando declarata.
- 24 Expositam. c. primum de elect. in Extrauag.

DE beneficio varijs, multisque modis prouideri potest, sed his præcipuè, collatione, postulatione, electione, præsentatione, nominatione, & gratia: ca. cum in illis. §. cum autem. de præben. in 6. qui omnes, vno t̄prouisionis verbo continentur, gloss. Clemen. fin. de electio. collatio t̄ autem quantum ad rem nostram pertinet, sic mea sententia finiri potest, Vt sit gratuita quædam beneficij vacantis assignatio, ab habente potestate, idoneo Clerico legitimè facta. Gratuitam imprimis eam esse oportet, hoc est sine præmio, non mercenariam, c. si quis. c. ego. i. qu. 6. non precio, precibus, c. ordinationes. i. q. i. pactio nibus, c. cum pridem. c. si. de pac. c. quàm pio. i. q. 2.

obsequijs aliaq; humana gratia factam. c. Moyfes.
 3 8. qu. 1. alioqui simonia contraheretur, qua nulla
 redditur ipso iure collatio. d. c. ordinationes. Pa-
 nor. c. cum clerici. de pact. Nisi simoniam ignora-
 ret prouisus. Felin. c. insinuatam. de Simon. Quo
 tamen casu, oportebit eum abdicare se benefi-
 cio, quamprimum simoniæ labem contractam co-
 gnouerit. c. Matthæus, c. nobis. eod. tit. Nec prædi-
 4 ctis obstat, quod dici solet preces t̄ simoniam nõ
 inducere: c. cum M. vbi Doct. de const. c. tua nos.
 de simo. ca. si motu. de præbend. in 6. hoc enim in
 precibus, ex honesto aliquo affectu procedenti-
 bus, ex merito puta promouendi, recipiendum
 est: secus si ex carnali affectu, ratione videlicet
 consanguinitatis, amicitia, aut lucri gratia. gloss.
 c. tuam. de ætat. & qualit. & in d. c. ordinationes.
 Abesseque à collatione beneficij diminutio, c. v-
 ni. §. penult. vt eccles. benefic. per reseruationem
 pensionis, aut alium modum facta: c. extirpandæ.
 §. fin. de præben. & omnis surreptio debet, vt gra-
 tuita dicatur. c. cum olim de re iudic. c. sententi-
 am. 35. quæstio. 9. Nam & indignum nimis esset &
 exemplo perniciosum per surreptionis astutiam
 ad sacerdotium promoueri. c. cum dilectus. de e-
 5 lect. Debet item fieri t̄ purè collatio, non sub cõ-
 ditione, c. 2. de elect. in 6. nec alternatiuè, vt Titio
 vel Mæuio assignetur, Archid. c. pastoralis. 7. quæ-
 stio. 1. nec copulatiuè, Felin. c. 2. colum. fin. de ap-
 pellant. hoc ideo casu, quia duos in eadem Eccle-
 sia intitulari, (vt dicunt) vetitum est. ca. sicut, se-
 ptima. quæsti. 1. illis verò, quia per conditionem
 & alternatiuam, collatoris voluntas incerta red-
 ditur & dubia, cum tamẽ oporteat, beneficij pro-
 uisionem ex puro conferentis consensu proce-
 dere,

dere, d. ca. 2. de elect. in 6. à solo Romano pontifice facta, ad tempus, ca. veniens, de fil. presby. sub conditione, d. ca. pastoralis, vbi Archi. Feli. dict. c. 2. de appel. alternatim aut coniunctim, cap. 2. de præb. in 6. Cle. si. vt lit. pend. beneficij collatio, ex suprema quam habet in beneficijs potestate, defenditur, sed & sub conditione quæ de iure inest, puta (si vacat beneficiū) ab Episcopo & quocunque ordinario, collatio fieri potest. gloss. d. c. 2. de elect. in 6. licet collationem vterque, & collator, & prouisus ignoret. Io. Mona. ca. si tibi absenti, de præben. eod. libr. Hæc enim adiectio si vacat, admonitionem in se magis, quàm conditionem habere videtur, l. muto, §. 1. ff. de tutel. & dici vulgò solet, condiciones extrinsecus venientes, id est, quæ tacitè insunt, expressas nihil operari. l. 3. ff. de leg. 1. l. aliquando, ff. de condit. & demonstr. gloss. & Panor. c. significasti. de elect. Non potest præterea beneficium, nisi vacans (q̄ supra declaratum extitit) & intra ¶ sex menses 6 conferri, ca. 2. de concess. præb. nisi ex causa permutationis resignatum sit, ad cuius collationem, tempus præstitutum non est. Paul. Leaza. Clem. 1. de re. permut. Sicuti nec in hospitalibus, Fred. tract. permut. qu. 29. in ordinarijs præterea Lateranense concilium loquitur. dict. c. 2. de concess. præbe. Vndè executor, qui Papæ vice fungitur, ca. sanè. de offi. deleg. ca. si. 93. dist. semestri tempore non arctatur ad conferendum. gloss. Clem. si de beneficio, de præb. & §. item circa, de collat. prag. Sed an palam collatio fieri debeat quæstionis est. Et quoniam pro ijs quæ palam fiunt, & apertè lex præsumit, l. non existimo, ff. de admin. tut. contraque actus ¶ clandestini, suspecti sunt. 7 ca. cōsultuit, de offi. deleg. gl. l. 1. C. de interd. mat.

- 8 Tutius est non in occulto † conferre beneficium, ca. quia propter, §. si. de elect. Neque enim clancularia collatio suspitione caret, ca. vn. §. i. vt ecclē. benefi. quæ licet mero iure defendatur, l. nō minorem, C. de transact. accedētibus tamen alijs adminiculis infirmari facilē potest. Panor. cap. i. de cland. despon. vbi præsertim alteri damnum irrogaretur. ca. si tantum, 6. q. 2. Qua ratione stylus curiæ Romanæ introduxit, Rot. 22. & 348. no. & vsus Gallorum comprobauit, ne in impetran-
 9 tis, aut alterius præiudicium factæ sine † testibus collationes recipiantur, licet alioqui stetur omninò literis authētico sigillo annotatis, in ijs quæ ad officium sigillantis pertinent. ca. post cessio- nem, de probat. ca. 2. de offi. ord. in 6. Præter hæc
 10 fieri debet de † patroni consensu collatio, si beneficium sit patronatum. ca. illud, de iur. patron. ca. decernimus, 16. qu. 7. Quod à doctōribus alibi plenissimè disputatum. Panor. Feli. & alij, cap. cum Bertholdus, de re iudic. loco magis idoneo, paulò infra tractabimus. Oportet deniq; & eum qui confert, & eum cui confertur, vt suprà accurate probauimus, capaces esse. Eum qui confert, scilicet conferendi potestatem habere, quia sit Papa, ca. 2. c. si à sede, de præb. in 6. Legatus, Cardinalis, ca. 1. de offi. leg. in 6. Episcopus, ca. omnes basilicæ, 16. qu. 7. aut alius ordinarius collator, cuius potestas non sit ad superiorem deuoluta. c.
 11 licet, vbi Panor. de sup. neg. prælat. Ordinarij † autem nomine continentur, quicūque suo iure conferunt, siue id lege communi, siue ex priuilegio habeant, ca. à iudicibus, 2. qu. 6. gloss. §. item quod omnia, de colla. prag. licet Episcopo inferiores. ca. ordinarij cum gloss. de offic. ord. in 6. Qui si indignis cōferant beneficia, aut intra præscriptum

scriptum à lege tempus negligent conferre pro
 ea vice, potestate conferendi priuantur, ca. cum
 in cunctis, §. si. de elect. facta t̄ eius facultatis, de 12
 prælato ad capitulum, ob magnam quæ est inter
 eos communionem, ca. requisisti, de testa. aut ad
 proximum superiorem deuolutione, ca. licet, de
 sup. negl. præl. ca. 2. de conc. præben. & d. §. fin. fa- 13
 cta autem t̄ collatio nulliter, excommunicato
 puta, cap. postulasti, de cleri. excomm. aut aliter
 incapaci, dict. ca. cum in cunctis. per sequentem
 absolutionem, aut dispensationem superuenien-
 tem, in foro saltem contentioso, non cõualescit.
 Arch. ca. nullus, 63. dist. Feli. ca. cum dilectus, col.
 2. de accusat. Neque enim firmatur ex postfacto,
 quod initio nullum fuit, ca. auditis, de ele. ca. si
 eo tempore, de rescript. in 6. Vbi verò t̄ collatio, 14
 omni ex parte legitimè facta est, ius ad rem, id
 est, ad beneficium, clerico tribuit. gloss. ca. si. de
 concess. præb. in 6. Sicuti electio, electo, ca. fin. de
 transla. episc. præsentatio, præsentato. c. dilectus,
 de offic. leg. & gratia expectatiua præbendæ, re-
 cepto in canonicum. ca. si postquam, de præben.
 in 6. Postquam verò acceptauerit Clericus, ius in
 re acquirit, ca. si tibi absenti, eod. titul. etiam an-
 te adeptam possessionem, d. ca. de concess. præb.
 quã præcedere debet institutio t̄ corporalis, hoc 15
 est approbatio, & confirmatio collati tituli, cap.
 ad hæc, de offic. ord. v̄sitatiore paulò vocabulo,
 inuestitura dicta, facta siquidem verbali collatio
 ne inuestitur cleric. de beneficio p̄ annuli, pilei,
 calami, aut alterius cuiusuis rei traditionem, ca.
 cum olim, de re iud. ca. ex ore, de ijs quæ fi. à præ-
 lat. ab Archidiacono, qui iure communi hanc fa-
 cultatem habet, ca. ad hæc, ca. vt nostrum. de offi.
 Arch. cum autem t̄ verbalis hæc inuestitura, im- 16
 propria

propria sit, & abusiua, non in possessionis substantia, sed in signo, & quodam præambulo duntaxat consistens, cap. 1. vbi Bald. quid sit inuestit. in feud. possessionem non trāsfert, l. non statim, ff. de pecul. ca. per tuas, de dona. tametsi possessor consentiat: Innoc. d. cap. ex ore. nisi fortè in rei, hoc est, beneficij, ab alio non possessi, conspectu, & præsentia facta sit. l. clauibus, ff. de cont. empt. l. 1. §. si iusserim, & l. quod meo, §. si venditorem, ff. de acqui. poss. Aut diuersum receperit consuetudo. ca. 2. de consue. Itaque missione in possessionem corporali opus erit. gloss. cap. pro illorum, de præb. & ca. autoritate. de instit. Quam adipisci ex Reg. Cancel. 34. intra sex menses oportet. Licet ius commune, certum tempus non diffinuerit. Auriol. ca. eam te, nu. 267. de rescript. Missione verò neglecta beneficij possessionem Clericus apprehendere non potest, ca. postoralis, de priuil. alioqui diceretur intrusus. ca. eum qui, de præben. in 6. Sic enim ius pontificium eum appellat qui suo sensu, sprete superioris autoritate, beneficij possessionem inuadit, cap. ad aures, de excess. præl. ca. quia diuersitatē, de concess. præb. licèt, vt plerique omnes existimant, titulum habeat clericus. Adeò † quidem, vt crebro traditū sit clericum, qui cum simplici signatura, non leuatis, (vt dicunt) bullis possessionem beneficij nactus est, intrusum, & violentum esse. Feli. cap. veniens, de accusa. Ideoque omne ius amittere. d. ca. eum qui. Idque Bonifacij constitutione, ca. 1. de elect. in extr. 10. expressum nonnulli putant, quos etiam iuuerit ratio. Ante confectionē quippe literarum nondum videtur perfecta gratia, cum executor, literis non confectis, eam exequi prohibeatur. Rot. 458. Et quoniam potest contingere,

gere,

gere, super tali signatura, non expediri literas, aut sub alijs clausulis, ob insolitas in supplicati-
 one expressas. Bellam. decis. 609. Gomef. regu. de
 non iudic. iuxt. for. supp. Nam & alioqui frustra
 & otiosè nimis, tot officiales Cancellariæ præpo-
 suisset Roma. Pont. certam illis formam præstitu-
 ens, literas expediendi, si sola supplicatio, sine
 bullis sufficeret. Bellame. consil. 34. Alijs † verò ¹⁹
 hæc sententia meritò displicuit, verius existi-
 mantibus, possessionem ex simplici signatura,
 iure apprehendi posse, nullumque ex hac posses-
 sione, intrusionis vitium contrahi. Gomef. dict.
 reg. de non iud. iuxt. for. supp. qu. 5. Idque in Gal-
 lorum moribus esse docti viri testantur. Reb. de
 pa. poss. nu. 51. Et huic sententiæ nos adstipulamur.
 Intrusus quippe dicitur, qui non per ostium in-
 trat, sed aliunde conscendit: cap. relatum de iur.
 patron. vt qui sine titulo, vel colore sua autori-
 tate beneficium occupat, d. ca. ad aures, d. ca. eum
 qui, gloss. ca. nisi, §. 1. de renunt. aut cum titulo in-
 iusto, & nõ canonico, ca. veniens, de accus. Cald.
 cons. 13. de verb. sig. obtento puta à superiore su-
 spenso, excommunicato. ca. si. de excess. præl. d. c.
 quia diuersitatem. aut alia ratione, potestatem
 conferendi non habente: ca. 2. de in integr. rest.
 ca. ex frequentibus, de instit. quibus casibus, non
 omninò effugit intrusionem clericus. Licet supe-
 rioris autoritas intercedat. gloss. ca. cum super,
 de caus. possess. & propriet. Atqui supplicatio,
 † seu signatura, titulus est, Cassiado. decis. vlt. de ²⁰
 restitu. spol. gratiamque perficit. nam eo ipso vt
 Calde. cap. quisquis, de elect. dicebat, quòd Papa
 dicit fiat, non expectato alio literarum admini-
 culo, gratia facta est. Neque enim literæ ad esse,
 sed ad probationem requiruntur. c. institutionis,
 25. qu.

25. quæst. 2. Idque vel eo constat, quia non expirat gratia, tametsi moriatur Papa ante literarum expeditionem. Panorm. cap. in nostra, col. fin. de rescript. Archi. proœ. sext. sed à successore expediendæ sunt literæ, in forma rationi congruit. Regul. Cancell. 8. Bald. l. humanum, in fin. C. de legib. Et vacat beneficiû per mortem impetrantis, solam signaturam habentis. Rota. 882. in ant. Et à sola signatura dispensatio ad duo incompatibilia effectum accipit, gloss. reg. Cancell. 13. col. fin. Gomes. regul. de non iud. iuxt. for. supp. qu. 5. Quamuis Reg. Cancell. 53. dicat, dispensationem non suffragari, nisi literis expeditis, cum itaque clericus signaturam habens, titulum canonicum saltem coloratum habere dicatur, poterit cum sola supplicatione, beneficij possessionem obtinere. Cassiodor. dict. decis. vlt. Neque enim de substãtia gratiæ sunt literæ, sed ad probationem tantum desiderantur. l. 1. C. de mand. princip. Panorm. dict. cap. in nostra, Vndè quod † Rota dicebat, dicta decis. 458. gratiam informem esse, & imperfectam, ante literarum expeditionem: in executoribus de quibus agit, sanè recipiendum est: qui † iurisdictionis exercitium sine literis non habent. Cum omni eorum autoritas à literarum forma pendeat. cap. pastoralis, §. fin. de rescript. Quocirca licet iurisdictionem acquirant, à tempore datæ, illam tamen ante receptas literas non exercent. cap. super eo. 2. de appella. Ioan. And. cap. eam te, in fin. de rescript. Nec etiã me mouerit † cancell. Regula, de non iudicando secundum tenorem supplicationis, quam Rota semper intellexit in petitorio, & adiudicatione tituli, non vbi de possessorio agitur. Cassiodor. dict. decis. vlt. Gomes. dict. quæst. 5. Denique non obstat

obstat † Bonifac. Constitutio, capit. i. de elect. in
extra. 10. quæ in Abbatijs, Episcopatibus, alijsque
maioribus dignitatibus, ob grauitatem impen-
dentis periculi, cap. vbi periculum, de elect. in
6. & dict. cap. i. in princip. specialiter loquitur.
Quare in minoribus beneficijs diuersum consti-
tutum, intelligi debet. l. maritus, C. de Procur.

De postulatione Cap. II.

S V M M A R I A.

- 1 *Electiuis beneficijs tripliciter prouidetur.*
- 2 *Postulatio quid.*
- 3 *Postulare qui possint.*
- 4 *Indigni ad postulandum.*
- 5 *Postulantium concordia qualis.*
- 6 *Maiorem partem censent ire quandoque non satie est.*
- 7 *Gratiam, an capitulum faciat.*
- 8 *Postulantes quando varient.*
- 9 *Postulari qui prohibeantur.*
- 10 *Nuptiæ inter Episcopum & Ecclesiam.*
- 11 *Clericus cum Ecclesia non contrahit.*
- 12 *Cardinalis an postuletur.*
- 13 *Cardinales pars corporis Papæ.*
- 14 *Abbas eligi potest.*
- 15 *Postulantes indignum, an priuati ipso iure.*
- 16 *Argumentum de elect. ad postulationem.*
- 17 *Postulationem quis admittat.*
- 18 *Confirmatio in postulatione non necessaria.*
- 19 *Postulatio innititur gratiæ.*
- 20 *Postulatio non solennis.*

Per